

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal publicado na America do Sul
Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:

Brazilijoj metams 12 milreisy, pusmečiui 65000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: metams 15 milreisy, psm. 8 mlr.

Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milreisy, pusmečiui 10 mlr.

REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
ADRESAS:

Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
Caixa Postal 1764 São Paulo.

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
Faktinis Redaktorius
Stasys Vancevičius
Rankraščius redakcija taisy savo nuostatais. Nesunaudotų rankraščių nesaugo ir savo lėšomis negrazina. Už apmokamus skelbimus neatsako.

11-ti METAI.

SAO PAULO, 1939 m. Liepos - Julho mėn. 1 d.

NR. 26 (547)

Ir šviesa ir tiesa mūsų žingsnūs telydi!

KAIP MAŽIEJI RUOŠIAS Į GYVENIMĄ.

Mokyklinio amžiaus lietuvių Brazilijoj yra keleta tūkstančių. Daug jų mokosi valdiškose mokyklose, nemažas skaičius lanko kitataučių mokyklas ir tik apie šeši šimtai mūsų mažųjų lanko S. Pauly esančias lietuvių mokyklas, kur mokosi braziliskai ir lietuviškai. Kituose miestuose ir fazendose patys tėvai, kurie sugeba, pamoko savo vaikus skaityti ir rašyti gimtąją kalbą. Tiesa, ir už S. Paulo ribų didesnėse lietuvių kolonijose per mokyklų atostogas kartais apsilanko lietuviai mokytojai. Jie bevišėdami pamoko savo tautiečių vaikus. Dar vienur kitur Lietuvių Sąjunga Brazilijoj pasiunčia vadovėlių ir knygų. Tautiniu ir bendrai imant kultūrinio atžvilgiu nelaimingiau si yra tie mūsų jaunosios kartos atstovai, kurie gyvena niekam nežinomi, be mokyklų, be knygų, be laikraščių, be jokio ryšio su kitais lietuviais, ir tie, kurie dėl skurdaus tėvų gyvenimo ar kitų nelaimių yra priversti jau iš mažens grumtis dėl kasdieninės duonos kąsnio. Bet tie, kurie atkakliai veržiasi į šviesesnį rytojų, savo tvirta valia ir pasiryžimu kartais ir to kias klišius nugali.

GRAŽESNĖS ATEITIES VILTYS

Galime pasidžiaugti, kad Brazilijos lietuviai pamažu ima blaivėti. Vis mažėja visoki paūžimai ir girtuokliavimai su mušty nėmis, o sparčiai auga laikraščių ir knygų skaitytojų skaičius gausėja mokinių lietuviškose mokyklose, žymi dalis jų stoja į įvairias aukštesniausias mokyklas, o daugelis mokosi amatų. Tai parodo ne tik aukštą mūsų tautiečių susipratimą, bet ir kilimą jų materialinio pajėgumo.

Po metų, po kitų ir mes turėsime gražų būrį lietuvių inteligentų, kurie čia pat turės tvirtą gyvenimo pagrindą. Dalis jų atsistos ir visuomeninio Brazilijoj lietuvių veikimo priešaky. Jie bus mūsų kolonijos vadai. Todėl dabar mūsų pareiga padėti jiems pasiruošti, kad be to, ką jie gauna braziliskose mokyklose, galėtų dar pasisemti ir savo tautinės kultūros.

jos lietuvių veikimo priešaky. Jie bus mūsų kolonijos vadai. Todėl dabar mūsų pareiga padėti jiems pasiruošti, kad be to, ką jie gauna braziliskose mokyklose, galėtų dar pasisemti ir savo tautinės kultūros.

Vysk. M. Valančiaus mokykloje Bandeirantes g. 474, buvo surengti Brazilijoj aukštesniuosis mokslus einantiems lietuviams Lituanistikos Kursai. Buvo dėstoma lietuvių kalba (žodžių tarmas ir sakinių konstrukcija, rašyba, įvairūs raštai, laiškai—korespondencija) ir literatūra, skaitomos epizodinės paskaitos iš Lietuvos ir Brazilijos geografijos, istorijos, Lietuvos nepriklausomybės istorijos, praktiškai buvo mokoma dainų ir žaidimų.

lengvinti, jau sudarę Brazilijoj aukštesniuosis mokslus einančių lietuvių lavinimosi būrelį. Kursų vedėjas padėjo p. Konsului už jo prisidėjimu suteiktą garbę ir paramą, lektoriams už pasišventimą, o visiems kursantams palinkėjo išaugti didžiais žmonėmis, kuriais galėtų didžiuotis Brazilija ir visi lietuviai.

Kursuose mokytojai dirbo bealyginimo. Anksčiau skelbtieji

Dar ir šis numeris 6 puslapių.

Mūsų laikraščio vyr. raidžių rinkėjui Br. Sukevičiui dar nepasveikus ir šį numerį buvome priversti išleisti tik 6 puslapių. Tikimės, kad nuo ateinančio numerio „Lietuvis“ vėl eis normaliai.

Lituanistikos Kursų dalyviai su Konsulu p. A. Polišaičiu ir lektoriais.

STEIKIME LIETUVIŲ GIMNAZIJA.

Vis didėjant aukštesniuosis mokslus einančių lietuvių skaičių, Brazilijos lietuviams yra būtina turėti gimnaziją, kur būtų mokoma lietuvių kalba su kitais lituanistikos dalykais. Net po kelias panašių gimnazijų turi Brazilijos vokiečiai, italai, lenkai, anglai, japonai ir kiti Gimnazijos įsisteigimo reikalu ir mes turėtume rimtai susirūpinti. Konsulo p. A. Polišaičio paskatinti L. S. Br. mokyklų mokytojai mėgina nors dalinai užkasti ir šią spragą. Lietuviybės labui jie paaukojo savo atostogas

PIRMIEJI LITUANISTIKOS KURSAI

Birželio mėn. atostogų metu

somybės istorijos, praktiškai buvo mokoma dainų ir žaidimų. Kursų vedėju buvo mok. Simas Bakšys. Kiti lektoriai J. Jurgilas, L. Majrenė, L. Gaigalas, St. Ivanauskas, Edv. Pažėra, St. Jurevičius ir Kl. Gudavičius. Kursų globėjas konsulas p. A. Polišaitis, kursų uždarymo proga, birželio 23 d. skaitė labai įdomią paskaitą „Pasaulio lietuvių jaunimas ir mūsų tautos kultūriniai siekimai“, po kurios kursų dalyviai Gerb. Konsului sukėlė tikras ovacijas.

Užbaigiant, gražią padėkos ir atsisveikinimo kalbą visų kursantų vardu pasakė p. Danutė Silekaitė. Ji pažymėjo, kad šie kursai jiems, kaip lietuviams, buvo didžiulį naudingi. Grašė jų neužmiršti ir kitais metais. Jie, kursantai, kad šį darbą pa-

lektoriai kun. P. Ragažinskas ir St. Puišys savo paskaitų skaitė neatvyko.

LITUANISTIKOS KURSUS LAN KĖ

Lituanistikos Kursus lankė šie įvairių S. Paulo aukštesniųjų mokyklų lietuvių: Algirdas Baužys, Albina Janulevičiūtė, Algirdas Vinkauskas, Albina Paškauskaitė, Antanas Navickas, Bronius Skadas, Bronius Maziliauskas, Bronius Siniauskas, Česė Sereičikaitė, Danutė Silekaitė, Česys Obelienis, Henrikas Guziuskas, Jonė Jakubaitytė, Juozas Žemaitis, Juozas Krumzlys, Izabelė Šermukšnytė, Leonardas Agirdas Džiugelis, Monika Statkevičiūtė, Marija Martynaitytė, Stasys Kirilauškas, Valerija Kavalytė, Vladzė Baltušnikaitė, Va-

— Šaulių sąjungos aviacijos būrys nupirko Vokietijoje du naujus dviviečius Klemo tipo lėktuvus. Birželio 17 d. išvažiavo į Vokietiją 3 šaulių aviacijos karininkai lakūnai, kurie nupirkus lėktuvus oro keliu atgabens į Kauną, kur lėktuvai bus pakrikštyti per Šaulių Sąjungos 20 metų sukakties iškilmes.

— Į Klaipėdą jau pradeda plaukioti Lietuvos garlaiviai ir baidokai Nemunu, kurie iš Klaipėdos uosto gabena į Kauną angtų transportus ir kitokias sunkesnes prekes. Taip pat iš Klaipėdos į Kauną dažniau pradeda atplaukti klaipėdiškių baidokai.

— Savanorių sąjungos naujoji valdyba VI.15 išrinko savo prezidiumą. Pirmininku išrinktas ats. plk. Mačiūka, I vice pirmininku—ats. plk. ltn. P. Gužas, II vicepirm.—J. Viliaušis, sekretorium—J. Kalnėnas, išdininku Matulevičius.

— Klaipėdiškiai labai nusiskundžia, kad kraštą yra užplūdę iš Reicho atvykę įvairūs agentai, tarpininkai ir keliaujantieji pirkliai kurie gyventojus suvilioja visokiomis loterijomis, gyvybės draudimu ir t. t. paimdami prekęms ir užsakymams rankpinigius ir, dažniausiai, užsakymų nepristatydami.

— Irena Juškėnaitė, dainininkė Bronė Matulytė ir Viktorė Jurgutytė, Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokinių kooperatyvėlio valdyba: Algimanta Kubiliūtė, Monika Borysaitė ir Matilda Butauskaitė.

Simas Bakšys.

VILA ZELINA šimtmetis nuosavybės dokumentams

Av. Zelina grindimo darbai.

Bendras Vila Zelinos vaizdas.

Nuosavybės dokumentai užregistruoti pagal įstatymą 3.079 iš rugsėjo 15 dienos 1938 m. valdžios įtaigoje (6 a circunferença consorcacia da imobilyas do IGO)

Gerbiamieji skaitytojai pasinaudokite proga ir įsigykite paskutiniusius žemes kljpus ilgalakiam išsimokėjimui be nuosimčių šioje sveikoje Viloje.

Vietos gyventojai ir autobusų susisiekimo patogumui jau grindžiame gatvę Avenida Zelina. Autobusai punktučiai kursuoja nuo Praça Villa Zelina iki Avenida Paes de Barros, kampas rua da Moóca ir atgal.

INFORMACIJOS: Vietoje Praça Villa Zelina ir Avenida Zelina Nr. 33

CENTRALINĖ RAŠTINĖ Praça Antonio Prado, 31 sob.

DĖMESIO! Žemės sklypai, namai ir statybai medžiaga geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis tik pas Carlos Korkiško AVENIDA ZELINA Nr. 33.

Brazilijos aukso produkcija.

Brazilija yra vienas iš turtingiausių pasaulio kraštų. Brazilija ne tik turi milžiniškus derlingiausios žemės plotus, milijonus hektarų puikiausių miškų, bet taip pat ir didelius žemės gelmių turtus: Brazilija yra plačiai žinoma ir turtingomis aukso kasyklomis. Brazilijos gamtos turtai dar iki šiol silpnai eksploatuojami. Didžiausi gamtos turtai dar žmogaus rankos nepaliesti laukia savo eilės. Gal tik dėl to Brazilijoje, nežiūrint į jos milžiniškus turtus, gyvenimas nėra lengvas. Nors ir aukso šalis Brazilija, bet žmonių gyvenimas čia nėra taip lengvas, kaip daugelis įsivaizduoja.

Aštuonioliktam šimtmečiui Brazilija buvo labai plačiai pagarsėjusi savo aukso kasyklomis. Nuo 1700 ligi 1760 metų Brazilijos aukso gamyba siekė daugiau pusės viso pasaulio aukso gamybos. Aštuonioliktojo šimtmečio pabaigoje Brazilijos aukso gamyba pradėjo staiga mažėti. Pradžioje XVIII šimtmečio Minas Geraes, Goyaz ir Matto Grosso estaduose buvo kasmet išplaukama iki 10.000 kilogramų aukso. Po 1760 metų aukso gamyba nukrito net iki 2000 kilogramų, o vėliau dar daugiau. 1820 metais Brazilijoje buvo išplauta vos apie 1000 kilogramų aukso.

Aukso gamybai labai nukritus Brazilijos tuometinė kolonialinė valdžia tuo smarkiai susirūpino. Pradėta ieškoti naujų aukso sluoksnių ne tik upių dugne ir smėlyje, bet ir uolose. Kadangi Brazilijoje nebuvo tos srities prityrusių specialistų, tai valdžia pakvietė iš Vokietijos kelnų inžinierių ir geologą baroną von Ešvėgą. Jam buvo pavesta tyrinėti Passagem de Mariana uolas Minas Geraes estade. Vėliau aukso eksploatuoti buvo atiduota koncesijos keliu dviem stambioms anglų kompanijoms.

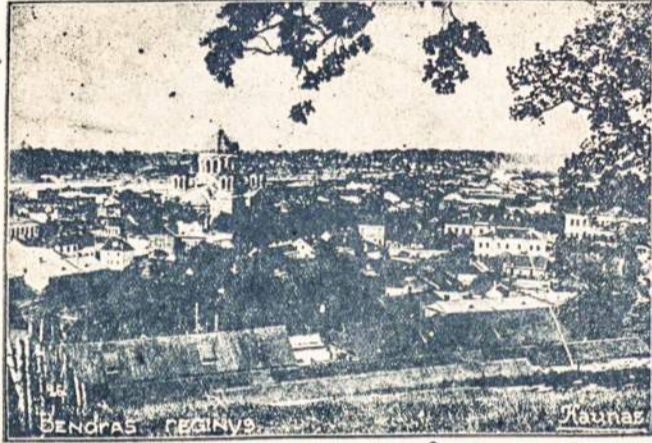
Dabar Brazilijoje stambiausias aukso eksploatorius yra

anglų kompanija Saint John de Rey Mining Co, kuri turi aukso kasyklas Morro Velho, Minas Geraes estade. Ši kompanija kasmet vidutiniškai pagamina po 3.600 kilogramų aukso. Bendra dabartinė Brazilijos aukso gamyba siekia 5.400 kilogramų kasmet. Be to, kasmet dar apie 1000 kilogramų aukso išplauka paprasti aukso ieškotojai „garimpieriai“.

Brazilija aukso gamyboje stovi trečioje vietoje Pietų Amerikoje ir 11 vietoje pasaulyje. Pietų Amerikoje daugiausia Brazilija aukso pagamina Čilė (7.500

specialių mašinų augsui plauti, vienok pasirodė, kad visos tos moderniškos mašinos čia blogai tiko. Brazilijos garimpieriai su paprasčiausiomis „bateiomis“ aukso geriau plovė, negu moderniškos mašinos. Mašinoms darbą labai trukdė vietinis labai sunkus baltasis molis, geležies rūdos ir sunkus juodasis smėlis. Kitos mašinos labai greitai gedo ir nuo jų teko atsisakyti.

Be kelių stambesnių kompanijų, Brazilijoje plaukama aukso keli tūkstančiai „garimpierių“. Jie dirba niekieno nekontroliuojami, laisvai. Jie pasirenka sau tokias vietas, kur jų niekas negali užtikti, tarp kalnų, toli nuo žmonių, nuo civilizacijos. Brazilijos garimpieriai paprastai

Kaunas iš Vytauto parko. Tolumoje matosi iškilminga Iguos baznyčia.

kg) ir Kolumbija (6.000 kg). Brazilijos aukso produkcija, palyginus su Šiaurės Amerika, Pietų Afrika, Australija ir Rusija dabartiniu laiku yra nedidelė. Užtenka tik priminti, kad 1934 m. visi aukščiau paminėti kraštai pagamino 844.000 kg aukso.

Brazilijoje auksas plaunamas primityvišku būdu. Tam tikslui naudojamos medinės geldos, loviai ar net tam tikri dideli mediniai bliudai, vadinami „bateia“. Pažymėtina, kad pastaraisiais metais iš Šiaurės Amerikos ir kitur į Braziliją buvo atvežta ir

gyvena skurdžiai. Retas kuris mas suregistruoti visus Brazilijos „garimpierius“ ir kontroliuoti kurio turėtų didelį uždarbį. Prieš kiek laiko buvo sumanyzidentas Getulio Vargas tam pa-

Dr. R. Bergmann.

BENDRA KLINIKA—MOTERŲ LIGOS—GIMDYMAI.
Ultravioletiniai ir raudonieji spinduliai.

Konsultoriai: Gyvenamoji vieta:
Rua José Paulino, 515 sob. Rua Prates, 587
Tel. 5 5246 Tel. 4-0288.

PRIMA KASDIEN NUO 2 IKI 7 VAL. VAKARO.

Kraujas ir alyvos.

(Tąsa iš 25 nr.)

Gerkim, u'ivokim, kol dar stipriai jaučiamės ant kojų. — nors pats jau visai silpnai laikėsi.

Besišnekaut ir begirtuokliaujant nė nepastebėjo, kai išsikirtė visa publika ir kabarė liko tuščias. Antanas pasišaukė kelnę ir apmokėjo sąskaitą. Atsisveikinęs su savo kompanijonais, Antanas išlūžavo į viešbutį. Gatvė buvo visai tuščia. Retkarčiais praeidavo viens kitas žmogus, o tamsesnėse vietose slankiojo lyg mumijos moteriški siluetai, stūlydamos savo kūną kiekvienam praeiviui: „Oi, kaip šalta, gal užeisim pasišildyti...“ Aš gyvenu čia pat...“ Antanas ištraukė penktą ir įbruko vienai iš jų į delną ir nieko nepasakęs nulingavo savo kelio.

„Tamsta neini su manim?“ — klausė vilkdamas paskui jį. — Atsitrauk, — iškošė pró dantis Antanas, — juk gavai pinigų ir skusk savo keliais. — Ma-

tydama, kad nieko daugiau nepesiant, atsiliko užpakalyje.

Buvo antra valanda nakties kada Antanas pasiekė viešbutį. Įlėjęs į savo kambarį, pamatė ant stalo gulintį laišką.

— Na, nuo ko gi šis laiškas? — pamanė Antanas ir perplėšė voką:

„Gerbiamasis Leitenante.

Per daug nenustebkit, kad aš išdrįsau sutrukdyti Tamstai malonų laiką, bet tu rėkit tiek kantrybės šį mano laišką perskaityti iki galo.

Aš gyvenu momento prisiminimais ir ką diktuoja mano protas, viską stengiuosi atvirai pareikšti, gal tu tiek ir skiriuosi nuo kitų moterų...

Laiko stoka nedavė man išreikšti tai, ką aš norėjau, todėl šiandie būtina norėčiau su Tamsta susitikti. Nedarykit jokių išvadų. Tikiuosi, kad mano norą patenkinsite. Tad lygiai 7 val. vak. Miesto sode

prie Nepriklausomybės paminklo...

Iki pasimatymo.
Jus gerbianti Nežinomoji Irena,
Tango partnerė.

— Na, gi iš poklos... — murm telėjo Antanas, — kita „balerina“ prie manęs prisipieškino. Susijdomavo... Hm... Velnio pūsas balerinas ir moteris! Mau nėra moterų, visos jos vienodos, klatingos, kaip demonas. Niekados jos manyje neturės pasitikėjimo... O Alė? O, geriau aš jos niekad nebūčiau sutikęs... Pražudei tu mano jaunus dienas tad būk praeikta kartu su mano jaunyste... — grieždamas dan timis pats sau kalbėjo Antanas. — Bet vis dėlto dar nors kartą prieš mirtį norėčiau tave pamatyti, Alyte... Och!... — trenkė laiškas ant stalo ir net nenusirengęs griuvo į lovą.

Išvargęs po vakarykščio „balerina“ Antanas ilgai miegojo. Jis girdėjo, kad kažin kas vaikščiojo po kambarį, bet negalėjo praplėsti akių. Kada atsikėlęs, priėjo prie lango, į jo kambarį

įėjo viešbučio šeimininkė:

— Nagi tamsta ir miegojai. Galima būtų buvę visą tamstos turtą išnešti ir tamsta būtų negirdėjęs.

— Sakykit, iš kur šis laiškas — paklausė Antanas.

— Nagi prieš tamstos atėjimą atnešė kažkoks vyras ir prašė paduoti tamstai.

— Hm!
— Gal tamstai galima paduoti pietus?

— Prašom.

Išsimaudęs šaltoje vonioje ir papietavęs, Antanas išėjo į liginę. Pakelyje užsuko į cukrainę ir pirpiko įvairių saldumynų

įėjus į liginę Antaną pasitiko gailėstingoji sesuo:

— Tamsta, tur būt, norit aplankyti tū. Milių?

— Taip, sesele, — atsakė Antanas.

— Prašom eiti kartu su manim — ir nusivedė Antaną apytamisiu koridoriumi. O koridorius nė kiek nesiskyrė nuo palatų, nes ir čia pilna buvo prigrūsta sužeistųjų. Visur buvo girdėtis jų skausmingos dejonės ir atodūsiai. Tai žiaurais karo liūdi

sipriešino. Garimpieriai laisvai veikti su savo išplautą aukso, nėtų vyriausybei.

Daugiausia aukso Minas Geraes estade, na Goyaz, Matto Goyaz, rana estada. S. Paulo se Brazilijos estada kasyklų beveik visos.

Pažymėtina, kad Bello Horizonte ir kitose Brazilijos aukso se dirba po keletą milijonų darbiai aukso kasybos, neblogiausi, tačiau klimato ir sunkumų visi europiečiai jau

— Gegužės mėn. išvežta prekių už 15,9 mil. Lt. o įvežtųjų už 17,2 mil. Lt. gegužės mėn. atrodė didėjęs, kadangi daugumą iš užsienių prekių laiką įstrigusios Klaudeliuose arba pakelkės, sutvarkius su kokybos ir atsiskaitymų Lietuvą pasiekė tik

TIK LIETUVI...
MAS VISKA

Laimė.

Viešpatie Didis,
Gal paslėpei laimę nakties tamsumoje
Gal ją užmigdei tu baltuose žieduose
ir veltui mūs lūpos jos vardą kartojti

Gal vėjo dainosna jos žodžius įpynei.
Ar ryto aušroje jos šypsnį parodei,
Ilgėsio dainą paskyrei tėvynei.

Gal gelmėse jūrų, lyg perlas brangiausias
Kur niekad nesieks mūsų rankos,
Kur mintys užlūžta gudriausias.

Pasauly perėję — jos rūmų neradom,
Neradom jos kelio, kuriuo ji nuėjo,
Visur tik šį žodį — laimė — girdėjom.

Vilnius.

Kariškos Sovietų Rusijos Jėgos.

Didžiausios pasaulyje kariškos jėgos, sprendžiant pagal pastoviąją armiją, yra Sovietų Rusijoje. Vienų tik pėstininkų priskaitoma per milijoną. Pasto vienos armijos užnugaryje yra dar apie 21 milijonų atsarginių kurie taip pat tarnavo kariuomenėje ir yra tinkamai apmokyti. Kitaip sakant, Sovietų Rusija šiandien turi pustrėčio karo daugiau kareivių, negu Didž. Britanija turėjo jų didž. karo metu.

1914 m. buvo pasklidę gandų, kad rusai išsodinę dalį savo kariuomenės Škotijos pakraščiuose ir iš ten siuntę ją į vakarų frontus Prancūzijoje. Jei ketvirta dalis dabar turimos Rusijoje armijos būtų išsodinta Glasgove ir iš ten žygiuotų į Londoną, po 1 kareivius eilėje, tai pirmosios eilės būtų Londone, o galas tik 12 esruostų iškelti iš Glasgovo, 600 kilometrų atstu...

Caro Rusija taip pat turėjo milijonus kareivių. Didž. karui pusėjus, caro armijoje buvo apie 19 milijonų vyrų, tik jie ne ugebėjo laimėti karą: Rusija buvo vokiečių nugalėta, Rusijos armijos buvo sunaikintos. Kofios gali būti garantijos, kad aip ir dabar neatsitikis? Taip čiausia Tom Wintringham Londono dienraštyje „Daily Herald“ atsakymas yra labai rimtas: šiandien Rusijos armijos turi įnkus, o caro laikais jų netu-ėjo kiek reikia. Caro laikais let šautuvų nebuvo tiek, kad ū užtektų visiems armijos ka-iviams. Naujokams mokytis ūdavo kai kuriose vietose po ieną šautuvą dvidešimčiai vy-ų. Apkasuose kai kada karei- is gaudavo šautuvą, kitur gau-avo tiktai patronus.

Šiandien raudonoji armija tu- i šautuvus visiems kareiviams. Ėiekvienam pėstininkų būriui ji- uri ir kulkosvaizdžius. Sunkiųjų atrankų ji turi daugiau savo- ivizijose, negu bet kuris kitas- raštas. Turi daugiau už kitus- r patrankų tankams apšaudyti. Vienas Vokietijos generolas- 935 m. apskaičiavo, kad Rusi- a tuomet turėjo 10.000 tankų, 50.000 sunkvežimių — trakto- ių patrankoms vežti ir 100.000

kariškų motorinių vežimų. Taip- rašė generolas Guderian žurna- le „Militaer Wissenschaftliche Rundschau“.

Dabar rusų kareivis, jei reiks- eiti į karą, neis tuščiomis ran- komis, kaip tai buvo caro lai- kais. Rusų kariški vežimai Ispanijoje pasirodė labai geri sun- kiems darbams ir blogais ke- liais.

Senų tipų ginklai ir rusuose- nėra tikę, bet modernūs ginklai- yra geriausi. Rusai šauliai armi- joje yra labai geri. Angliai juos- vadina „snipers“, ir rusai iš an- giško praminė savo šaulius — kareivius „šnaiperiais“. Gamina- mi specialūs šautuvai tiems snai- periams pagal paskutinius ger- iausius modelius. „Aš pats“, sako Wintringham, „turėjau rei- kaitų su septynių vaistynių kul- kosvaizdžiais, ir žinau, kad rusų kulkosvaizdžiai yra geriausi“.

Palyginus su britų vartojamais- Breno tipo kulkosvaizdžiais, ru- sų yra geresni: jie lengvesni, maziau turi dalių, paprastesni, lengviau operuojami ir sunkis- tomi: jie net šešeriais metais- jaunesni už senojo tipo kulkos- vaizdžius.

Naujuose ginkluose rusai pa- darė didelę pažangą: jų tankai- Ispanijoje buvo geresni už Fran- co vokiškus tankus ir daug ge- resni už itališkus. Jų lėktuvai- taip pat geresni už italių ir vo- kiečių lėktuvus.

Rusų oro laivynas taip pat- yra padidėjęs ir stipresnis už- kitų kraštų laivynus. Vokiečių- lakunas puikinininkas „von Buiov- ir prancūzų buv. oro ministras- Pierre Cot, pagaliau ir anglių la- kunas kapitonas Liddel Hart sa- ko, kad sovietų oro laivynas- yra stipriausias pasaulyje.

Tų duomenų akivaizdoje nėra- nė mažiausio pavojaus, kad- raudonoji armija galėtų atsidur- ti, kaip ir caro laikais, be gin- kių kovai su priešu.

Bet juk karas tai dar ne žmo- nių skaičius ir jų ginklai. Reika- linga kariuomenės disciplina ir- moralė. Rusų kareiviai yra da- lis visos valstybės, susipratę ir- sąmoningi vyrai. Totalitarinėse- valstybėse kareiviai neprivalo- galvoti, ne jo dalykas klausti:

„Dėi ko ir kaip?“ O rusų karei- vis žino, ko ir kur jis turi eiti. O tai yra didelis plusas karo- metu.

1918 — 1920 metais raudoną- ją armiją mušė ir naikino ketu- jolikos valstybių pajėgos, bet- tos armijos šiandien nėra — jos vietoje yra stipresnė, geriau- apmokyta, gerai išlaikoma, mai- tinama ir susipratusi larmija, to- dėl ir vakarų valstybėms svar- bu turėti tos armijos paramą- besaugojant pasaulio taiką.

Knyga.

Niekas negali suteikti žmogui- tiek daug naudingo malonumo- kaip knygos; vargdienis, skaity- damas knygas užmiršta savo- skurdą, nelaimingasis — nusimi- nimą ir susikrimitimus. Knygos- — tai draugai vienyستėje gyve- nančių ir apleistųjų, paguoda- nuliūdusiųjų, viltis silpnųjų, sus- tiprinimas abejojančių, jos įne- ša šviesos spindulį į miglas ir- tamsą.

Užsimusę garsūs So- vietų lakūnai.

Per vienas skraidymo praty- bas užsimusė žinoma Sovietų Są- jungos lakūnė Paulina Osipenko- ir brigados viršininkas Anatol- Serovas.

Lakūnė majoras Paulina Osi- penko gimė 1907 metais ūkinin- kų šeimoje. Pradžioje ji buvo- tarnaitė, vėliau dirbo grūdų ele- vatoriuje. 1928 m. ji buvo pa- siųsta į Kijevą į paukštininkys- tės kursas, kuriuos baigė paukš- tininkystės instruktoriaus titulu. 1929 m. ties jos tėvų gyvenamą- ja vieta atsitiktinai nusileido du- lėktuvai, kurių vienas buvo val- domas moters pilotės. Osipenko- užsigeidė pasidaryti lakūnė. Jos- pastangomis ji buvo pasiųsta į- lakūnų mokyklą, kurią baigė 1932- m. 1936 met. ji jau sumušė pa- saulinį moterų skridimo į aukštį- rekordą, pasiekusi 9.100 metrų- aukščio. 1938 m. ji laimėjo tarp- tau.inį rekordą skrendant į tolį.

Su kitomis lakūnėmis Grizodu- bova ir Roskova lėktuvu „Rodina-“ ji nuskrido iš Maskvos į Ra- miojo vandenyno pakrantę. Už- šį skridimą Osipenko ir jos drau- gės buvo apdovanotos Sovietų- Sąjungos didvyrių titulais.

Anatol Serovas gimė 1910 m.- į karo lakūnų mokyklą įstojo- 1929 m. ir ją baigė 1931 m. kari- ninko lakūno laipsniu. 1936 m.- baigė lakūnų akademiją. Vėliau- dirbo moksliniame institute skri- dimams tirti. Šioje srityje jis- turi didelių nuopelnų. Ypatinai- jis pasižymėjo skraidymo akro- batika. Už savo nuopelnus jis- taip pat buvo vyriausybės apdo- vanotas ordinu.

K. Č. Lietuviai.

TU KIRVELI...

Tu, kirveli metrakoti,
Maitini mane
Ir nelaimėje užstoji
Savo krūtine...

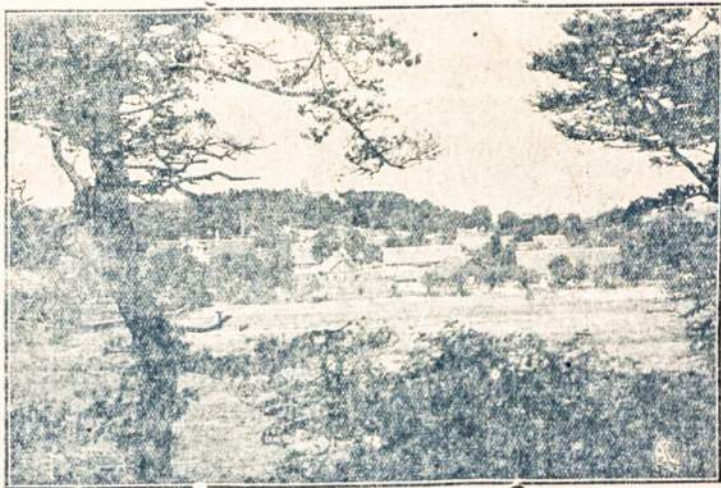
Nesiskirsim, drauge geras,
Mudu lig mirties,
Mūsų jėgos sutartinės
Medžių daug paties...

Tu, kirveli riestanosi,
Būk man paklusnus...
Pasispjaudysiu į delnus —
Palms greis tau grius...

1939.VI-10 d.
Caiuby.

Ižymių žmonių am- žius.

Statistikos daviniai rodo, kad- žm.nės, apdovanoti nepaprastu- protu, atsižymi ir ilgu gyveni- mu. Paprasto žmogaus viduti- nis amžius siekia 62 metų, tuo- tarpu ižymių žmonių amžius- vidutiniškai siekia 68 metų. Iš- 264 ižymių žmonių biografių- matyti, kad ilgiausiai gyvena vi- suomenės veikėjai, popiežiai, kurių amžius siekia 74 metų. Filosofai miršta 70 m. meninin- kai — 65 m., rašytojai — 62 m- Poetai šiuo atveju daug silpnes- ni, nes jie pasiekia tik 59 metų- Dar trumpiau gyvena karaliai- nes tesulaukia 52 metų.

Gražus senasis Lietuvos kaimas.

Ne-Mikas.

Kermošinė...

[Arba dviejų „kavaliarių“ — Noriu miego.../

Noriu miego, saldaus miego, negaliu užmigti,
Laukia penkios merguzėlės, reikia ten nuvykti;
Laukia penkios merguzėlės, reikia ten nuvykti...

Prieš bažnyčią, prie šventoriaus, ten prieš Dievo namą
Ūžia staugia kermošėlis ir sutonai šlama;
Ūžia staugia kermošėlis ir sutonai šlama...

Motinėlės iš Alvito čadaunon Šidlavon
Keliais ėjo ir stenėjo, bet maldas ripavo;
Keliais ėjo ir stenėjo, bet maldas ripavo...

O sūneliai prieš bažnyčią kermošėlius rengia,
Tancevoja, balevoja ir, kaip žirgas, žvengia;
Tancevoja, balevoja ir, kaip žirgas, žvengia...

Nėra laiko, nēr ukvatos mišparus giedoti —
Reikia pilstyt alų, vyną, reik bonkas mazgoti;
Reikia pilstyt alų, vyną, reik bonkas mazgoti...

Nėra grieko, nēr jau nieko, tik pagundos penkios
Šaipos vaipos po gobtūrais, kermošėlin telkias;

Šaipos vaipos po gobtūrais, kermošėlin telkias...

Noriu miego, saldaus miego, negaliu užmigti,
Kermošėlis prie bažnyčios gal alaus pristigti;
Kermošėlis prie bažnyčios gal alaus pristigti...

Būk pasveikinta Zelina su nauja gadyne:
Tokio „atpusko“ nebuvo nė šventoj tėvynėj;
Tokio „atpusko“ nebuvo nė šventoj tėvynėj...

Ten, kur klaupia mūsų broliai prieš duris bažnyčios,
Ten jie meldžias atlaiduose, geria tik netyčia;
Ten jie meldžias atlaiduose, geria tik netyčia...

O Zelinoje kermoši is prie bažnyčios durų,
Čia džuškos talaluškos ir „ožiai“ už mūrų;
Čia dajuškos talaluškos ir „ožiai“ už mūrų...

Jei bedieviai cicilikai šitaip padarytų,
Kunigėlis dar už peklos visus nuvarytų;
Kunigėlis dar už peklos visus nuvarytų...

Bet savajam kermošėly ir alutis šventas...
„Nabažnai“ ir „ozius lupa“ pošventoriaus vartais;
„Nabažnai“ ir „ozius lupa“ pošventoriaus vartais...

Sūo Paulo, 1939 m. birželio m.

Lincuoja ir gana.

Niekur kitur nėra taip įtemp- ti santykiai, kaip tarp Jungtinės- se Amerikos Valstybėse gyvenan- čių negrų ir amerikiečių. Kiek- vienas negro ar amerikiečio su- sitikimas dažniausia baigiasi muš- tynėmis, kuriose pavartojami- visų rūšių ginklai. Ir jei tik ku- ris negras nusikalsta prieš ame- rikietį, jam negresia kitoks, kaip- tik linčo teismas. Vargšas negras- jau nebeišsisuks. Jį nutveria bū- rys įpykusių amerikiečių ir čia- pat pasmerkia. Nors policija per- sekioja linčininkus, tačiau ame- rikiečiai taip vieninai veikia, jog nė vienas nusikaltėlis nepa- kliūva į teismo rankas. Telieta- tiktai patiems negrams organi- zuotai atsiskaityti. Tad tęsiasi- nepaliaunama kova.

Vietos lietuvių gyvenimas.

VĒL PRASĪDEDA MOKSLAS MŪSŲ MOKYKLOSE.

Sį pirmadienį, liepos 3 dieną visose S. Paulo lietuvių mokyklose vėl prasideda mokslas. Žiemos atostogos, kaip paprastai, tęsėsi nuo birželio 10 ligi liepos 1 dienos.

NUSIPIRKO NUOSAVĄ ŪKĮ.

Mūsų laikraščio skaitytojas Andrius Janušauskas mums rašo, kad jis nusipirkęs nuosavą ūkį ir žada greitai laiku persikelti į jį gyventi.

IŠ FAXINA APYLINKĖS.

Faxina miestelis randasi S. Paulo estade ant geležinkelio linijos Sorocabana. Šioje apylinkėje gyvena tik dvi lietuvių šeimos. Be mūsų čia dar daug gyvena rusų. Rusai daugiausia sentikiai iš Lietuvos. Be to, dar yra latvių, vokiečių, brazilų ir kitų.

Faxina apylinkėje daugiausia auginama medvilnė. Šiais metais medvilnė neblogo užderėjo, tiksliai jos kaina paskutiniu laiku nukrito. Pradžioje pas mus buvo mokama už „arobą“ (15 kg) medvilnės 13\$000, 13\$500 ir 14\$000; Paskui kaina pakilo iki 16\$000, bet dabar vėl kaina nukrito iki 15\$000.

Dėl dažno ir smulkaus lietaus mes nesėpėjome laiku surinkti medvilnės ir todėl negalėjome parduoti geresnėmis kainomis.

Be medvilnės dar auginame kukurūzų, pupelių, ryžių ir kt. Kukurūzų kaina žema — 14\$000 už maišą /60 kg./ Už tai pupelių kaina šįmet visai gera. Už pupelių maišą mokama po 60\$000.

Mūsų apylinkėse ūkininkai gyvena neblogo.

Mykolas Paukštys.

KAIP PRIE JERUZOLIMO BAŽNYČIŲ ...

Per pamokslus bažnyčiose dažnai girdime pasakojant, kad senovėjo žydai prekiaudavo prie lažnyčių durų. Tik Kristus, su šisukęs iš virvių rimba, gerai aplupęs tuos besarmaciūrus ir iš vaikęs juos iš Jeruzolimo bažnyčių. Pas mus bažnyčios yra Dievo Namai. Žmonės pro jas praeidami nusiima kepures, o maldingesnieji ties bažnyčios durimis ir priklaupia. Lietuvoje draudžiama prie bažnyčios durų triukšmauti, girtuokliauti, daryti pasilinksminimus. Prie bažnyčių leidžiama tik maldininkų susirinkimai ir eisenos su bažnytinėmis vėliavomis. Bet V. Zelinėje yra kitaip. Čia maždaug kaip senovėje prie žydų bažnyčių. Tik ten farizėjai pardavinėdavo jaučiokus, paukščius ir avinėlius, o čia mūsų dūsių ganytojai įrengė kermonių, pasamde orkestrą, kad grotų pagoniškus šokių, pardavinėja alų, vyną ir kitus linksmybių gaivintojus ...

Jeigu mūsų kunigai jau nebegalai apsieiti be kermonių su šokiais ir išsigėrimais, tai bent vietą jiems galėtų susirasti kur nors toliau nuo bažnyčios durų.

D. Vilazelinietis.

SAVO ŽODŽIŲ BIJOSI.

Neseniai "Aidas" su „Sviesa“

pasigyrė, kad jų kompanija gaus didesnes pašalpas, kad ir tuos litus, kuriuos seniau esdavęs „Lietuvis“ dabar jie ešią. Mes šią žinią pakartojome. Ir dabar tuodu laikraštukai, savo žodžių išsigandę, ėmė rekti, kad „Lietuvis“ išduodas jų paslaptis. Girdi, jeigu jie ėdą litus, tai tą „garbingą“ darbą turį žinoti tik jie ir tie kurie šį „pasarą“ jiems duoda. O kitiems ir žinoti nevalia. Nes čia sutepama jų nekaltybė, nuo ko gali pagesti visas „vienybiskas“ biznis ...

Mes tiek tegalim pasakyti: nesigirkite, ponai, gal niekas ir ne žinos.

UŽ GERĄ ATSIPLYGINO BLOGU

Prieš kiek laiko išvyko iš S. Paulo į Lietuvą Pranas Jasiunas su žmona, kuris kaip vėliau paaiškėjo, prieš išvažiuodams sąmoningai prisidarė skolų ir nusikraudė ne vieną žmogų.

Aš pats prieš keletą mėnesių Pr. Jasiunui namų užbaigimui paskolinau 1.300 milreisu. Namus užbaigęs statyti jis juos pardavė ir pusiau slapta išvažiavo į Lietuvą neapmokėjęs skolų nei man, nei kitiems.

Labai liūdnas reiškinys, kad iš mūsų tautiečių tarpo atsiranda žmonių, kurie už padarytą gerą paskui blogu užmoka.

J. Slika

IŠ FRIGORIFICO PADANGĖS.

Pas mus darbai buvo kiek pasitaisę, bet uždariai vis menki. Kaikuriuose skyriuose dirbama tik po kelias valandas. Visus gąsdina Salario minimum, kuris S. Pauly nustatytas 200\$000. Bijom, kad pas mus nebūtų dar mažesnis. Mūsų šiek tiek stipriai laikosi tik tie, kurių dirba keli iš šeimos. Geriausiai uždirba Bendoraitis ir Lazauskas. Jie gauna daugiau kaip po 2\$000 už darbo valandą. Bendoraitis yra vieno mašinų skyriaus vedėjas.

V. Baretiškis.

PAVYZDINGAI MOKOSI.

Lietuvaitė Jonė Rauličkaitė mokosi Baretų gimnazijoje. Jos tėveliai gyvena Frigorifike, dirba skerdykloje. Jonė pernai metinį laipsnį gavo 86. Šiemet mokosi geriau ir tikisi baigti su 100. Baretose tarp daugelio gimnazistų tik ji viena lietuvaite. Čia ji lyg ir atstovauja lietuvius.

SVETIMSALIŲ REGISTRACIJOS IR JURIDINĖ ISTAIGA.

Rua Direita, 49 3° andar sala 37.

Esame pasiruošę tikrai ir greitai atlikti svetimsalių registraciją vietos istaigoje pagal įstatymą 3616, taip pat rūpinamės naturalizacijos reikalais Teisr gumo Ministerijoje, išgauname Brazilijos pilietybės dokumentus pasams vėzas, sugrįžtinui leidimus, atestatus iš Junta Comercial pagal įstatymą 341 ir atliekame kitus reikalus estado ir federalinėse istaigose.

Kalbama prancūziskai, vokiškai, arabiskai, turkiskai, graikiskai ir rusiskai.

S. PAULO — RIO DE JANEIRO TIK PER 11 VALANDŲ

moderniškais ir luksusiniiais autobusais. Autobusai puikiausiai įrengti. Minkštos sėdynės, tualetas, W. C., radio, baras ir t. t. Pakeliui sustoja Taubatė, Guaratingueta, Bananal ir Poso Seco. Bilietas tik 65\$000. Į ten ir atgal 110\$000. Iš S. Paulo išeina kasdien 8 val. ryto ir į Rio atvyksta 7 val. vakaro. Iš Rio išvyksta 6 val. ryto ir į S. Paulo ateina 5 val. vakaro.

EXPRESSO S. PAULO—RIO DE JANEIRO.

Alameda Cleveland, 101 (prie Sorocabana stoties)
Tel. 5-7795 S Paulo.
Rio: Av. Rio Branco, 9 3° andar sala 338 Tel. 23-2858.

Jos brolis Juozas, kuris dirba Frigorifike, fabriko kontoroje, studijuoja techniką laiškais imdamas paskaitas iš Rio ir S. Paulo technikos institutų. Praktikos darbus atlieka fabrike.

J. S-a.

DĖL SVETIMSALIŲ REGISTRACIJOS IR „KADERNETŲ“.

Kaip žinome, einant naujuoju Brazilijos svetimsalių įstatymu, visi čia gyvenantieji svetimsaliai privalo iki š.m. gruodžio 22 dienos užsiregistruoti ir išsiimti svetimsalio pasą sutrumpintai vadinamą „kadernetu“.

Svetimsalių registracijos pasų reikalais, kaip paprastai, rūpinasi tarpininkai, vadinami „des pašantais“, nes pats interesantas dažniausia nežino kaip tai atlikti ir nenori sugaišti daug laiko. Už svetimsalio registravimą ir minėtos „kadernetos“ išėmimą įvairūs tarpininkai dažnai nulepa nežmoniškas kainas. Lietuviai tokių tarpininkų turi saugotis ir nesiduoti apgauti.

Kad apsaugojus mūsų tautiečius nuo nesąžiningų tarpininkų „Lietuvio“ redakcija, susitarusi su prityrusiu specialistu F. Ralicku ėmėsi iniciatyvos patarnauti mūsų išeiviams registracijos ir „kadernetos“ išėmimo. Kreipiantis į šio laikraščio redakciją visos registracijos ir „kadernetos“ išėmimo išlaidos su visais reikalingais dokumentais atseina tik 70\$000. O „Lietuvio“ metiniams pnumeratoriams tik 65\$000. Prie šių išlaidų priskalotomi pasų vertimai, žyminiai ženklai, prašymai, parašų patvirtinimai ir visi kiti dokumentai, išskirus gyv. vietos atestatą, kurį pats interesantas iš vietinės policijos turi išsiimti. Šis atestatas kainuoja 11\$200. Tokį atestatą taip pat padedame išrūpinti.

Kreipiantis į „Lietuvio“ redakciją reikalinga sugaišti tik vieną dieną „Gabinete de Investigações“ įstaigoje.

Tuo reikalu kreiptis galima kasdien darbo valandomis, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro ir sekmadieniais 10 iki 12 val.

Teirautis galima ir raštu, pridedant atsakymui 400 reisų pašto ženklą, arba telefonu 4-3925.

GARIMPIERIŲ LAIŠKAS IŠ FAZENDOS AQUORISAL, MATTO GROSSO.

... Esame pusiauokely tarp Porto Esperança ir São Luis de

Jų vardai yra gėda

„Lietuvyje“ jau buvo rašyta, kad „Centro“ vadai, kurie iš pradžių pritarė p. Konsulo pasiūlymui sudaryti lietuviškų organizacijų atstovų tarybą, kuri rūpintųsi praplėsti tų organizacijų bendradarbiavimą, vėliau iš pasitarimų pabėgo. Dabar savo laikraščiuose jie paskelbė „Centro“ valdybos vardu parašytą raštą mėgindami pasiteisinti ir pasigirti apie jų pasiektą vienybę... Ten jie rašo, kad jų pasirinktas kelias esąs geriausias. Bet visi dar geriau žinome kad tie ponai suvienijo tik a. a. „Grūdą“, a. a. „Ausros“ klubą, kurie, kaip ir visi žadėtieji „Centro“ fondai su prieglaudoms ir kitomis įstaigomis jau senai po vėlena. Tai faktų argumentai, anot pačių „Centro“ vadų. O kaip puikiai sugyvena likusieji nariai t. y. „Rytas“ su „Bendruomene“, liūdią bendrą jų chorų pasirodymai įvairiomis programomis, kada, vienam chorui dainuojant, ploja vieni, kitam kiti, o pirmieji švilpia. O kiek kartų „auksaburnis“ kun. Arminas švilpimais ir cypimais buvo priverstas „sutrumpinti“ savo pasakas! Dėl šios didelės „vienybės“ nariai jau nebemoka mokesčių, o centrinių jų vardo kratosi, kaip piktos dvasios. Dėl to ir „Centras“, kaip organizacija, nuolat blaškosi mirties patale. Tvirtos vienybės laikosi tik septyni lietuvių skundikai, bet pastaruoju metu ir jie lyg pakriko. Mat kun. P. Ragaižinskas, kaip Bendruomenės pirmininkas, kad prisidengti nuo dvasinės vyresnybės akių, su Bendruomene iš skundikų kompanijos pamažu traukiasi, o susikompromitavusiam rytiečių atstovui Varžai patsai „Rytas“ davė atostogų...

Dabar pasigyrimas „gerus kelius“ ir t. t. p. Konsulo pasiūlymu „Centro“ vadai dar kina savo narius, kad būtų duoti atsisakymas savo darbus... Jie kytojus, kodėl jie jiems išsiteisinti. Paraštą pasirašo kun. ir A. Dutkus. Tai dūšniųjų judočių, kurių biauariais skundais be viejo vardą prieš Aišku, gražs lietuvinimas šiems ponams gas, nes tada jų kajanonų skundikų, užskai sumazėtų...

Ko šandie galime to „Centro“, kada ja ir jo vardu kalin skundikai? — Tai tyčiojimas iš tų mūsų kurie su sopančia tatas nuo karto atremiamus jų draugų savo pečiaus ramsto sostą!... Skundikai kad Brazilijos lietuvių kritusią jų markę Skiptis, kuris dalį apdalino stambiomis Tai vėl savotiškas tyčiojimas! Bet... Lietuvis mūsų tautiečių gyvenimo idėja šaukiam provokatoriai ir skundikai turi būti pasmerkti. Tikro lietuvių nuostojaus tik tada, kai jau skundikų, neša gėdą visai lietuvių padaryta, tuo metu sustilauks Stankaitis kartais tik dėl pasipū iš keršto įskų, lietuvių uždarymas. Minininkas ats. brig. ganius, pasveikino padėkojo pareigūnų pirmenybių įvykdymą dovanas: Lietuvos mūsiam ir naujam terui — Respublikos to dovaną (sidabrinę kraičio skynią), švietimo ministerio Lenkijai — Kamo Prancūzijai — Kamo Rūmų direktoriaus dovaną, buvo apdovanotas kitos ekipos.

Lyginant čias pirmenybes, buvusiojo Rygoje, aiškiai matome, kaip pirmenybės ir Lietuvai būtų buvę ku atsilaikyti, jei netinės sustiprėjimas išsiuošimas.

Mūsų sportininkų meisterio vardą, kasame pasaulį išgarsinos vos vardą.

Caseris. Kelionė su luotu labai pavojinga. Upė nesvietiškai ištvynusi. Labai klaidu. Vanduo šiltas, malonus, bet maudytis pavojinga: yra daug piranių, aralų ir visokių niekų. Kai vienas norime maudytis, kiti sulaukome.

Jakare sutinkame daugiau dar tik viena kitų apsiginti nerand priemonių. Dienos sklaido saulė, bet vėla lauberimis. Mūsų istinusios, bet dar...

/Nukelta 6 p.

LIETUVIAI IR SVETIMŠALIAI,

Pasų vertimas tik 9\$500

Interiorą: siunčiame legalizuotą vertimą registruotame laiske. Už vertimą į interiorą reikia prisijusti 15\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Dr. Genopios Moreira da Silva

RUA DIREITA, 64 (3 andar sala 1) Tel. 2-6226 S. Paulo.

Daktaras

A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-

nerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte. Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Tel. 2-6255

HOSOOO Svetimšalių registracija su „carteira de identidade“ not'e o 19 su gyv. vietas atestatu.

Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25\$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi

Santa Casa Gydytojas-Operatorius

Išvyksta į Rio de Janeiro. Nuo birželio 18 iki liepos 3 dienos ligonių nepriima.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas São Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.

Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.

KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA

„ROYAL“

Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktuai. Pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.

Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
LYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!

Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Seniausia lietuviška siūvykla mūsų kolonijoje.

Medžiagas perka didelėmis partijomis, todėl ir kostiumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių vilnonės medžiagos po 3\$8000, pusvilnonės — 1\$8000 ir brimo medžiagos kelnės nuo 6\$500.

Didelis pasirinkimas gatavų darbinų rūbų. Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS Siūvykla „KAUNAS“, Rua Duque de Caxias Nr. 40, S. Paulo. (prie Sorocabano st.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.

MIGUEL O JOUGNE

Rua 15 de Novembro Nr. 193. Tel. 2-6393

Vertėia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-

us, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-

nadoms ir pilietybės įgijimui.

RIO DE JANEIRO LIETUVIAMS ŽINOTINA

Lietuvis siuvėjas JONAS DUMBLIAUSKAS, neseniai baigęs Rio de Janeiro siuvimo akademiją, siuva pagal naujausias madas kostiumus ir vyriškus rūbus. Lietuviams daro nuolaidą. Savieji palaikykite sa-
vuosius!

J. Dumbliauskas, rua Sena dor Euzebio, 75 Rio

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr.

São Paulo. Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir São Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselana, arba sidabru. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Isteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiniame, o taip pat su da-

rjas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro išotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua S. Caetano, 447 (sen. nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Alfaiataria Estan

Stasio Šliktos Siūvykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽINGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami paltai ir kostiumai. Ši siūvykla atidare skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

Lietuviška

Spaustuvė

BALTICA

Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustu-
vės darbus.

Lietuviams nuolaida.

Užeikite įsitikinti

A. BUMBLIS

R. Joao Theodoro, 194

TEL. 4-3453

DR. S. MEITIN

DIPLOMUOTAS VOKIETIJŲ IR RIO UNIVERSITETO

Vidurinių, venerinių ir nervų ligų specialistas. Priima nuo 2 iki 6 val. vakaro. Kalbama lietuviškai. KONSULTORIJA: Rua Barão de Itapetininga Nr. 139 salė 8—9 Tel. 4-0715

MECHANIKAI - SPECIALISTAI

FILIPE & SOARES

Alameda Barão de Limeira, 324

Perka ir parduoda įvairių tipų motociklus ir jų dalis. Taiso, dažo ir nikeliuoją motociklus ir jų dalis. Darbas greitas ir garantuotas. Didelis įvairių varntų ir naujų motociklų pasirinkimas. Kainos labai pigios. Užeikite įsitikinti.

Lietuviams, atėjusiems su šiuo skelbimu darome stambią nuolaidą.

Lietuvių Dėmesiui

SIUVYKLA

„RŪBAS“

Siuvami rūbai sulig naujausia mada, darbas atliekamas diplomuoto ir su didėe praktika siuvėjo. Darbą atlieku sąžiningai ir už jį atsakau. Didelis pasirinkimas įvairiausių medžiagų; galima kreiptis iki 9 val. v. ir sekmadieniais.

Atsakomasis siuvėjas

JONAS ČIŽINAUSKAS

67 Avenida Zelina 67

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia)

Tel. 4-0316

Vidurinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika Visiškas genorejos išgydymas per 10—15 dienų su garntija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Daržai išsimokėjimui

500 metrų nuo stoties Carvalho de Araujo, suburbio Central do Brasil, C.A.I.C. skirsto ir parduoda už mažą išsimokėjimo mokėstį didelį daržą — ahacara — kur yra tūkstančiai šių medžių: Pe reiras, Vid'eiras, Abacateiras, Jaboticabeiras, Laranjeiras ir daugel kitų vaismedžių. Išsimokėjimui parduodamas geras namas iš kiti pastatai su žemės sklypais. Dalis daržų su geru malkų mirkų, kurį galima parduoti po 500 reisų metrą. Traukiniai išeina

iš stoties Norte: 7,54; 9,05; 10,04; 11,10; 12,14; 14, 30.

Raštinė: Rua São Bento 17, Tel. 2-7549, S. Paulo. Sekmadieniais: teirautis prieš stotį Carvalho de Araujo krautuvėje pas Antonio Kirsten.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA

„VILNIUS“

Siuva vyriškus ir moteriškus rūbus, kostiumus, paltus ir t. t. Didžiausias įvairių medžiagų pasirinkimas.

SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI TIK PO 20\$000 Į MĖNESĮ. Mūsų siūvykloje galite pasisiūti rūbus ir neturėdami pakankamai pinigų.

Centras: Skyrius:

Rua da Mooca, Pr. Julio Mesquita
3027. Tel. 2-8854 60. Tel. 4-5015

Laivokortės į Lietuva ir iš Lietuvos

pigiausiomis kainomis

Duodame patarimų visais išėvybės klausimais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba. Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litaš per Lietuvos Banką. Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO

E CIA Ikurta 1900 m.

Rua Maua 207 kamp. rua Conceição prie pat Luz st

[staigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai. Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Lituanistiniai kursai užsienio lietuviams

Humanitarinių mokslų fakultetas paruošė ir priėmė taisykles, pagal kurias bus tvarkomas darbas užsieniečių lietuvių, atvykusių į savo tėvynės universitetą studijuoti lituanistikos dalykų trumpesniais laikais, negu reikalingas to fakulteto kurios nors specialybės (kad ir tos pačios lituanistikos) kursui išeiti. Lituanistikos kursai užsienio lietuviams bus hum. mokslų fakultete prie lietuvių kalbos ir literatūros katedros. Juose bus dėstomi ir privalomi dalykai (praktinis lietuvių kalbos kursas plačiausiai dėstomas, be to, lietuvių kalbos fonetika, lietuvių literatūra, lietuvių tautosaka bendrieji lietuvių kalbos mokslų dalykai ir lietuvių tautos istorija). Numatyti ir 4 rekomenduojami dalykai (Lietuvos archeologija, Lietuvos meno istorija, Lietuvos geografija ir Lietuvos ūkis). Dar galės būti skaitoma ir epizodinių kursų ir atliekamos pratybos. Išklaušę numatytus dalykus ir išlaikę egzaminus, klausytojai gaus liudijimus, kuriuose bus žymimas kur suosė išbūtas laikas, išeitosios grupės dalykų pobudis ir išlaikytų dalykų įvertinimas. Tas liudijimas, aišku, nesuteiks aukštųjų kalbos fonetika, lietuvių

Siautė nepaprastai smarki audra.

Birželio 17 ir 18 d. įvairiose Lietuvos vietose siautė nepaprastai smarki audra. Marijampolėje audra truko tik 5 minutes, bet buvo tokia didelė, kad nuplėšė daug namų stogų, išmušė langus, išlaužė tvoras, išvertė daug medžių ir nudraskė šakų. Žmonės panikos pagauti, nežūrint, kad lietus pylė, kaip iš kiuro, bėgo iš namų. Tokios audros čia niekas nepamena. Šių dienų mieste staiga užėjusi nepaprastai smarki audra išvertė kelis šimtamėčius ažuolus, daugelis ažuolų ir kitų medžių nulaukta tiesiog per kamienus. Elektros apšvietimas visame mieste nutrauktas. Audra užėjo netikėtai ir praėjo per keletą

D'eli darbai Šventosios srityje.

Sąryšyje su darbo tautos šiamais šios vasaros darbais birželio 17 d. į Šventosios uostą buvo nuvykęs iš Kauno specialioji tarpžinybinė komisija, kuri vietoje apžiūrėjo būsimą geležinkelio Darbėnai — Šventoji kelia. Anksčiau buvo manyta, kad darbo talka pajuryje vykdys Palango — Šventosios plentų statybos darbus, tačiau komisija priėjo išvados, kad Šventosios uostui pirmiausia reikalinga turėti geležinkelį. Todėl nusistatyta, kad darbo talkos savanoriai greitai laiku pradės kasti geležinkelio pylimą ir nutęsi nuo jūros iki Palangos — Liepojos vieškelio. Tuo pačiu metu

Geležinkelių Valdyba pradės tiesti geležinkelį nuo Darbėnų stoties Šventosios link. Darbėnų — Šventosios geležinkelio linija turės 12 km Tikimasi, kad naujas geležinkelis bus atidarytas jau ateinančiais metais.

— Klaipėdoje jau prasidėjo visų vyrų gimusių 1906-1920 m. registracija. Visi šie vyrai būsią netrukus paimti į Vokietijos kariuomenę Apie 200 Klaipėdos smogikų išsiųsti į nacionalsocialistų ideologinių kursų stovyklą už Karaliaučiaus, kur jie bus mokomi specialiu vadovams dalykų.

— Palangos burmistras Dr. Jonas Šliupas įteikė apskrities viršininkui pareiškimą, kad nuo liepos 1 d. jis iš burmistro pareigų pasitraukia. Pasitraukimą Šliupas motyvuoja savo senatve. Patirta, kad pasitraukimo prašymas patenkintas. Laidinai burmistro pareigas eis ilgametis burmistro pavaduotojas Vizbaras.

— Birželio 17 ir 19 d. į Kauną atplaukė pirmieji lenkų miško sieliai, kurie plukdomi vandens keliu. Iki administracijos linijos sielius atplukdė lenkai, o Kernavėje ir kituose (Prie Nemuno ir Merkio esamuose punktuose) juos perėmė ir atplukdė į Kauną lietuviai — sielininkai. Lenkų miškas bus apdirbamas Kaune Lietmedžio ir miškų departamento išnuomoto se lentpiuvėse.

— Per penkis šių metų mėnesius į užsienius išvežta už 88.862.600 Lt. (pernai už 92.777.800 Lt., užpernai 78.739.600 Lt.), įvežta už 72.188.800 Lt. (pernai už 88.516.500 Lt., 1937 m. už 75.886.400 Lt.).

— Patiriama, kad „Maisto“ fabrikas Kaune status papildomą skerdyklą, kuri kainuosianti apie 1,5 mil. Lt. „Maistas“ taip pat statysias Kaune didelę paukščių skerdyklą, kurios statyba atsisieis apie 400.000 Lt. Susisiekimo Ministerija pradeda statyti Babtuose elektros stočiai trobesius. Ta stotis tiesks elektros energiją naujai radijo stočiai ir Babtų miesteliui.

— Rambynų kalnas šiuo metu lankomas skaitlingų Tilžės gyventojų. Iš Tilžės į Rambyną kas šventadienį plaukioja keletu garlaivių, kurie atgabena vokečių turistų ne tik iš Tilžės, bet iš Ragainės ir kt. Ar šiemet Rambynų kalne įvyks lietuvių tradicinė šventė, nieko negalima žinoti. Visi trys Bitėnų kaimai

mai butent Bitėnai, Bitėnų Užbičiai ir Bitėnų Šilėnai, sujungti į vieną kaimą. Dabar kaime prasidėjo sienapiūtė. Kai kurie mažesni ūkininkai eina „baudžion“ į Naudvarį prie Ragainės, nes už tam tikrą darbo skaičių gauna nusišienauti sklypą dvaro pievų. Pasakymas jog reikia eiti į baudžioną yra dar užsilikęs iš senų laikų ir bitėniškių dar ir šiandien tebevertojamas.

— Visame Klaipėdos krašte nepaprastai padidėjo eismo nelaimių skaičius.

(Atkerta iš 4 psl.)

Pergyvenom jau daug katastrofų. Tikėsi ar ne, bet šioj upėj vietomis vanduo kartais ima banguoti smarkiau kaip jūroj. Užvakar mums matant nuskendo motorinis medžiotojų laivelis. Vieną medžiotoją apgraužė piraniai; tas vyras tikriausiai važiuos pas Abraomą. Ir mus vakar ištkio nelaimė. Taikstėmės nusišauti paukščių, tuo tarpu nuo medžio šakų į laivelį šoko onsa. Fricas ją padėjo vietoje. Bet ..

Kilus panikai ir mes zpvirtome. Paskandinom vieną šautavą ir daug mūsų daiktų sušlapo. Sušlapo ir parakas, kuri turėjom laively. Dabar esame fa. Aquarisal. Džiovinames ir džiaugiames, kad sveiką kailį iš upės išnešėme. Žmonės čia geri. Mus priėmė, kaip gimines. Po poros dienų irsimės aukštyn. Tik dabar prie laivelio šonų prikalsime plūdis, kad daugiau neapsiversitume. Iš Luis de Caseris parąšysiu daugiau. Linkiu Tau viso gero.

Šį mano laišką mus priėmęs fazendierius pasizadėjo nugabenti į pašto stotį.

Viadas Merkevičius.

P. S. Šį laišką gavo A. Drau

ŠOFERIŲ MOKYKLA IR DESPASANTAS

Įrūpina leidimą automobiliams, taip pat įvairius leidimus iš estado ir municipinių įstaigų, rašo įvairius prašymus, į rūpina dokumentus šoferiams ir konduktoriams, daro pasų ir dokumentų vertimus, į gauna pasams vizas ir naturalizacijos dokumentus. SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA ir t. t. Darbas greitai, sąžiningai ir pigus.

J. GRAGNANO & IRMAOS
Raištinė: Rua Lib. Badaró, 314
Sobreloja-sa 2 tel. 2-6974

Šoferių mokykla:
Av. Rangel Pestana, 1010.

DR. A. CANDIA

SIFILIS. GONOREJA VISOSE STADIJOSE GYDOMA MODERNIŠKIAUSIAIS BŪDAIS KAINOS ŽEMOS. Palengvina mokėjimo sąlygas.
RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3º and.
Tel. 4-0218 São Paulo.
Priima nuo 9 iki 12 ir nuo 2 iki 7 val. vak.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val.

VILLA MARIA

Pasistatykite sau nuosavus namus VILA MARIJOJE, kur duodamos VELTUI PLYTOS. Puikūs žemės sklypai išsimokėjimui 100 ratų pradant nuo 40\$000 į mėnesį. Bondė, elektros šviesa ir tūkstančiai gyvenamųjų namų. Apšviesta avenida su vandentekių, pradžios mokykla, daugybė krautuvų ir artimiausiu laiku bus visa išgrįsta. VAIKŲ DARŽELIS ir dideli industrijos fabrikai visai arti. Nepaprastas naujos statybos plytymas. Aplankykite AGENCIA DE VILLA MARIA vietoje prie tranvajų linijos Villa Maria gale. Atidaryta ir sekmadieniais. (Lei 58, Reg. n. 65 de 3-1-939)

Vila Zelinos gyventojų žiniai

Vila Zelinos žemių savininkas SOCIEDADE DE TERRENOS VILLA ZELINA praneša savo sklypų pirkėjų ir bendrai suinteresuotų svetimšalių žiniai, kad advokatams Amaury Couto de Magalães ir Oswaldo Gonzaga yra pavesta atlikti svetimšalių registracijos ir legalizacijos reikalus. Sociedade de Terrenos Villa Zelina, norėdama padėti savo klientams, sutarė, kad už užregistruojantiesiems nereikės mesti darbo ir gauti daug laiko. Visas informacijas tuo reikalu teikia ir paruošia dokumentus Karlos Korkiško Av. Zelina, 33, arba centralinė raštinė Praça Antonio Prado, 31. Pagal veikiančią įstatymą visiems svetimšaliams būtinai reikalinga registruotis, nes po gruodžio 22 dienos neužregistruoti svetimšaliai negalės Brazilijoje dirbti jokio darbo. Taigi, ilgainiui nelaukdami pradėkite tvarkyti savo registracijos reikalus dabar. PASTABA: Ta pačia proga pranešama Vila Zelinos gyventojų žiniai, kad norintieji nemokamai naudotis pašto dėžute savo laiškam ir korespondencijai, gali adresuoti į Caixa Postal 4444 ir laiškus atsiimti pas K. Korkiško, Av. Zelina, 33.

gelis. Laiškas rašytas birželio d. Red.

CHIROMANTE

Mme. Sedefa
Turėdama mokslo ir daugelio metų tyrimo šioje srityje, siūlo savo patarimus. Neturite pasisekė su erzinančiu savo šeimoe arba komercijai? Te kokių nepasisekimu, kurie jums pesčių? Norite sugrąžinti savo asmenį, kuris nuo jūsų atsiklyso? Pasalirti bile kokį blygib? Norite geros kloties darb? Yra kitokių klausimų? Negalėdami kreiptis į Sedefa, kuri suteiks gerą patarimą, susižinagas, garantuotai ir greičiau avapės, 262, bondė ir omniabus. Priėmimo valandos kasdien nuo 9 iki 26 valandos, sekmadieniais taip pat.
Aplankykite, kad įsitikintumėte.
Consulta 5\$000.

Naudinga džiunglių augmenija

Daug dalykų, kuriuos mes kasdien, gauname iš džunglių, iš kuriųmums parvežta daugelio kaulų, smaiglius, karkalų. Pavyzdžiui, mūsų mėgiama mėsa yra leopardų ir tigro mėsa. Jei tanstos kėdės, rorioje dabar sėdi, yra pinta mėsa dalykas, kad pinta mėsa las paeina iš džunglių — džiaugų pantiems baldams. name iš augančių džiaugų „rattan“ vijoklių. Amerikieji Indijoje pintus baldus dirba karkalo, augančio prie vadinamo Amerikoje „gunny“, o Indijoje „gunny“. Dabar „gunny“ karklų auga prie tos upės Gango, Indijoje. Pašto markutė gumoje tikrais nekenksmingais tiktai klizgas, gaunamais iš kos medžio — o ta tapilija pat valgoma: iš jos daro nius pudingus. Kramtomas, kurios Amerikoje vartojama, dirbama iš tauro laukinio gumos medžio. O ką pasakyti apie baltus kinius? Skalbėja žino, kad yra balti tiktai dėl to, kad bykloje jie buvo lazurūs, be džunglių negausi lazurų, mėlyni dažai daromi iš šio džunglėse indigo. Seniau tai buvo laukinio muo, dabar specialiai gamas prekybos tikslams svarbus produktas, kuriame džunglėse, yra vadinama giama ricina, gaunama iš tikro augmens ricinus gumos.

JUOKAI

JAM DAR YRA LAIKAS
Beveik šimtmetis praejo profesorius nuėžiūrį jauno dantę ir pragai pasitaikę peršė. Studentė, tokio stiprių siūlymo užklupta, atsikabino — Pone profesoriau, ja per jauna.
— Na, jei tik tokia būti aš dar porą metų galėsiu tirti.
SAVANORIS LIGONIS
— Mumte, ar žmėgė tokiomis ligomis, nuo dantus reikia cukruos
— To tikrai tau nepasak Jontk. Bet kam tu klaus
— Aš tokia liga norėdė

SKAITYK IR PLAUK „LIETUVI“